

Kerkgeschiedenis

Een lang verhaal in korte zinnen

Jaar	Gebeurtenis	Opmerking
33	Christelijke kerk ontstaat.	Pinksteren
431 451	Concilie van Efeze Concilie van Chalcedon Scheiding Oost-West: Oriëntaals-Orthodoxe Kerken/Byzantijnse Kerken	Oriëntaalse kerken: Nestoriaanse (o.a. Chaldeeën, Malabaren) Monofysitische (o.a. Armeniërs, Kopten, Ethiopische kerk)
623	Islam komt op. De Islam is evenals het Christendom een monotheïstische godsdienst: één God. Ook de Islam kent diverse stromingen.	Verdere isolatie tussen de twee kerkgroepen
690	De Engelse monnik Willibrord komt in Nederland en begint met zendingswerk in "groot Friesland".	Apostel der Friezen of Apostel van de Lage Landen.
716	Bonifatius komt naar Nederland, hij wordt in 754 bij Dokkum vermoord.	Apostel der Duitsers
754	Lebuïnus komt naar Nederland, hij doet zijn werk in Saksenland.	Zijn eerste kerk bouwt hij in Wilp, de tweede in Deventer.
1054	Oosters Schisma, scheiding: Roomse en Byzantijnse (Orthodoxe) Kerken ontwikkeling Rooms Katholieke Kerk	Byzantijnse of Orthodoxe kerken, o.a. Russisch, Grieks, enz.
1274 1439	Concilie van Lyon Concilie van Florence, pogingen tot kerkhereniging	ontstaan van geünieerde, met Rome verbonden orthodoxe kerken
1457 1517 1529 1530 1555	Voor-reformatie (Zwingli, Luther, Calvijn) 31 okt: Stellingen van Maarten Luther Reformatie / protestantisme , scheiding: Episcopaal / Presbyteriaal. Zürich volgt Zwingli , Genève volgt Calvijn Rijksdag in Spier: "Protestacion" (protestantisme) Rijksdag in Augsburg: Augsburgse Confessie godsdienstvrede van Augsburg	Ontstaan Lutherse en Gereformeerde kerken 4 typen Reformatie: (1) Luthers (2) Zwingliaans / Calvinistisch, (3) Dopers / Spiritualistisch (anabaptisten / antitrinitariërs) (4) Anglicaans 31 okt. hervormingsdag
1534	Act of supremacy (engelse koning = kerkhoofd) Anglicaanse Kerk scheidt zich van Rome af	Anglican / Episcopal churches
1559 1563 1566	Nederlandse Geloofsbelijdenis Heidelbergse Catechismus vertaald in het Nederlands Beeldenstorm	ontstaan van Gereformeerde kerk (staatskerk) = Nederlandse Hervormde Kerk (officiële naam sinds 1816)

1572 1578	Prins van Oranje wordt gereformeerd Eerste synode (in Dordrecht) van de Gereformeerde (Hervormde) Kerk	(oude naam: Nederduitsch Gereformeerde Kerk).
1561	Menno Simonsz overleden, ontstaan van Wederdopers / Anabaptisten/Mennonieten	
1612 1633	Baptisten gemeenten (UK) General Baptists Particular Baptists	
1618	Synode van Dordrecht, afscheiding van: Remonstranten	Rekkelijken / vrijzinnigen en preciezen
1677	Quakers in Nederland (Society of Friends)	verdween weer in 1710, zie 1924
1722	graaf von Zinzendorf sticht Hernhut en wordt bisschop in 1737, Evangelische Broedergemeente (Hernhutters, Moravische Kerk)	met gevluchte Boheemse broeders
1724	Oud-Katholieke Kerk (Nederland)	afscheiding van R.K.K. (Jan- senisten)
1738 1740	John Westley, Oxford, bekeert zich, United Society opgericht, Methodisme	na contact met Hernhutters
1801	Churches of Christ (USA)	afscheiding van Gereformeerde Kerken
1811	Oprichting Algemene Doopsgezinde Sociëteit (ADS)	
1816	naamsbepaling: Nederlandse Hervormde Kerk (NL)	
1832	Mormonen of Kerk van Jezus Christus v.d. Heili- gen der laatste dagen (USA)	gesticht door Joseph Smith (1927 gevonden gouden platen: boek van Mormon)
1834	"Afscheiding": Gereformeerde gemeenten onder het Kruis, 1869 naamswijziging: Christelijke Gereformeerde Kerken	Eerste afscheiding van Nederlandse Hervormde Kerk (tweede in 1886, vereniging van beide in 1892)
1845	Baptisten gemeenten in Nederland	
1853	Wet op de Kerkgenootschappen (NL)	
1860	Zevendedags Adventisten (Sabbattisten)(USA) (NL:1898NL)	
1865 1887	William Booth sticht East London Revival Society dat wordt in 1878 de Salvation Army . Leger Des Heils (NL).	

1870	Oprichting Nederlandse Protestantenbond (NPB)	Vereniging van vrijzinnigen
1881	Oprichting Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland	
1886	"Doleantie": Nederduits Gereformeerde Kerken (NL)	Tweede afscheiding van Nederlandse Hervormde Kerk
1892	Vereniging van afgescheidenen en dolerenden tot: Gereformeerde Kerken in Nederland	Restgroepen: Gereformeerde Gemeenten, Oud-Geref. Gemeenten en Christelijke Gereformeerde Kerken
1905	Baptist World Alliance opgericht	
1906	ontstaan van Pinksterbeweging (Pentecostals)	
1907	Geref. Gemeenten onder het Kruis en "Ledeboerianen verenigen zich: Gereformeerde Gemeenten in Nederland en Noord Amerika in 1953 weer afsplitsing: Gereformeerde Gemeenten in Nederland	
1924	Genootschap der Vrienden (Quakers)	Eerste jaarvergadering in 1931
1925	Verenigingsprocessen Anglikanen en Gereformeerden in Engelstalige landen: United Churches	
1926 1946	Gereformeerden in hersteld verband toetreding daarvan tot Nederlandse Hervormde Kerk	Afscheiding van Gereformeerde kerken in Nederland.
1948	oprichting Wereldraad van Kerken (idem Internationale Bond van Vrije Evangelische Gemeenten)	(in Amsterdam)
1950	Ontwikkeling Onafhankelijke Kerken in Afrika	o.a. Kimbangisten (Zaire), Sions kerken in zuidelijk Afrika
1944	Vrijmaking , Gereformeerde . Kerken Vrijgemaakt ("onderhoudende Art.31") scheiden zich af van de Gereformeerde Kerken in Nederland	afscheiding van Gereformeerde Kerken in Nederland, in 1967 weer een splitsing daarbinnen.
1967	Splitsing in Vrijgemaakte Gereformeerde kerk: Binnen Verband: Geref. Kerken (vrijgemaakt) en Buiten Verband: Nederlandse Gereformeerde Kerk	
1980	oprichting Vereniging van Orthodoxen in Nederland, "H. Nicolaas van Myra"	

2000	De kerken die zich in 2004 verenigen tot PKN hebben een gemeenschappelijk dienstencentrum.	Zendingen en diaonaten van deze kerken werken samen in "Kerk in Actie".
2004	Vorming Protestantse Kerk in Nederland (PKN) De Nederlandse Hervormde Kerk (NHK), de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) en de Evangelisch-Lutherse Kerk (ELK) verenigen zich tot één kerk.	Deze vereniging volgde op een langdurig "Samen op Weg proces. Aanvankelijk zou de Remonstrantse Broederschap ook meedoen maar die haakte af. Enkele kerkelijke gemeenten doen niet mee: Hersteld Hervormde Kerken.

Markelo, Juni 2017, Henk Zomer